

ישראל ובני בבל תיקנו נוסחאות שונות (דן בזה באריכות בספר "תפילת העמידה לחול ע"פ הגניזה הקהירית" מבוא אות ב).

נושאים קרובים: פרק קיט – הזכרת אבות בתפילות, פרק קכ – ברכות, פרק קכא – הגדה של פסח.

דוגמאות לחילוק זה

א. מספר הברכות בשמונה עשרה, צמח דוד ובונה ירושלים

בירושלמי (ברכות פ"ב ה"ד [ז.]) כולל של מינים ושל רשעים במכניע זידים, ושל גרים ושל זקנים במבטח לצדיקים, ושל דוד בבונה ירושלים, אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם (וכן בראש השנה פ"ד ה"ו [כ.]: "בתפילה הוא אומר אלקי דוד ובונה ירושלים". וכן לגירסת הפני משה בברכות פ"ד ה"ג [לג.], הן שמונה עשרה ברכות לאחר שהוסיפו את ברכת המינים, משום שצמח דוד ובונה ירושלים הן ברכה אחת. אמנם לגירסת הגמרא ומוהרא"פ שם, לאחר שהוסיפו את ברכת המינים הן תשע עשרה ברכות).

בבבלי (מגילה יז:–יח., ברכות כח:) הן שתי ברכות נפרדות.

ב. מחלוקת במספר הברכות בתפילת יו"ט שחל בשבת

בירושלמי (שבועות פ"א ה"ד [ו.]) העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה בשחרית (וכן נחלקו גם בשאר יו"ט ולא רק בראש השנה) – בית שמאי אומרים מתפלל שמונה (ג' ברכות ראשונות, ג' אחרונות, ושתי ברכות נפרדות לשבת וליו"ט) ובית הלל אומרים שבע (כולל את ברכת שבת ויו"ט בברכה אחת), במוסף – בית שמאי אומרים עשר ובית הלל אומרים תשע (אותה מחלוקת, אלא שבמוסף יש עוד שתי ברכות לזכרונות ושופרות. ומלכויות כלולה באותה ברכה עם קדושת יו"ט).

בבבלי (עירובין מ.) הביא את מחלוקתם רק במוסף ולא בשחרית.

ג. ברכת האל הקדוש

בירושלמי (ראש השנה פ"ד ה"ו [כ.]) רבי יעקב בר אחא רבי זעורה חנין בר בא (אבא) בשם רב: צריך לומר האל הקדוש. רבי בא (אבא) בשם אבא בר רב חונה: צריך לומר האל הקדוש ומרבה לסלוח. **בבבלי** לא נמצא.

ד. מחלוקת היכן אומרים יהיו לרצון אמרי פי

בירושלמי (ברכות פ"ד ה"ד [לד.]) רבי יוסי ציידניא בשם רבי יוחנן: לפני תפילתו הוא אומר ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהילתך, לאחר תפילתו הוא אומר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. רבי יודן אמר תרוהוון קומי צלותיה (לפני תפילתו). **בבבלי** (ברכות ט:) פשוט שאת הפסוק יהיו לרצון אומרים לאחר התפילה, והקשה מדוע, ותירץ שהוא משום שהפסוק נאמר בתהילים לאחר שמונה עשרה מזמורים.